

Tiedon arvottaminen osana arkistointia

Pirkko Kortekangas

VSSHP, VS atj kehittämisspäällikkö

31.5.2005

TH atk päivät
pirkko.kortekangas@tyks.fi

Tiedon arvotus koskee dataa, josta ei ole lainsäädäntöä

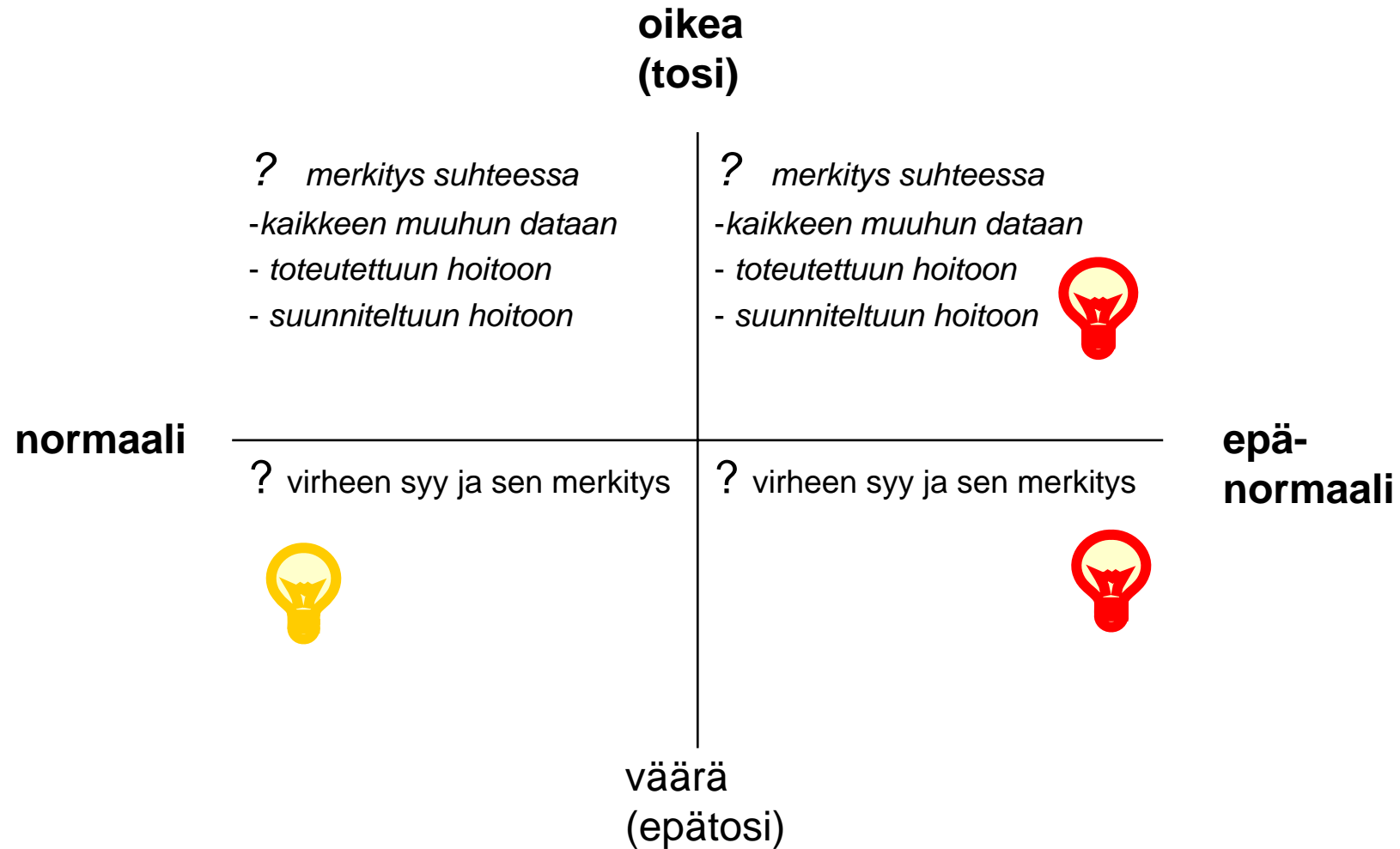
Nykyinen Asetus potilasasiakirjojen laatimisesta ja säilyttämisestä kertoo koskevansa ihmisen kirjaamaa tietoa,

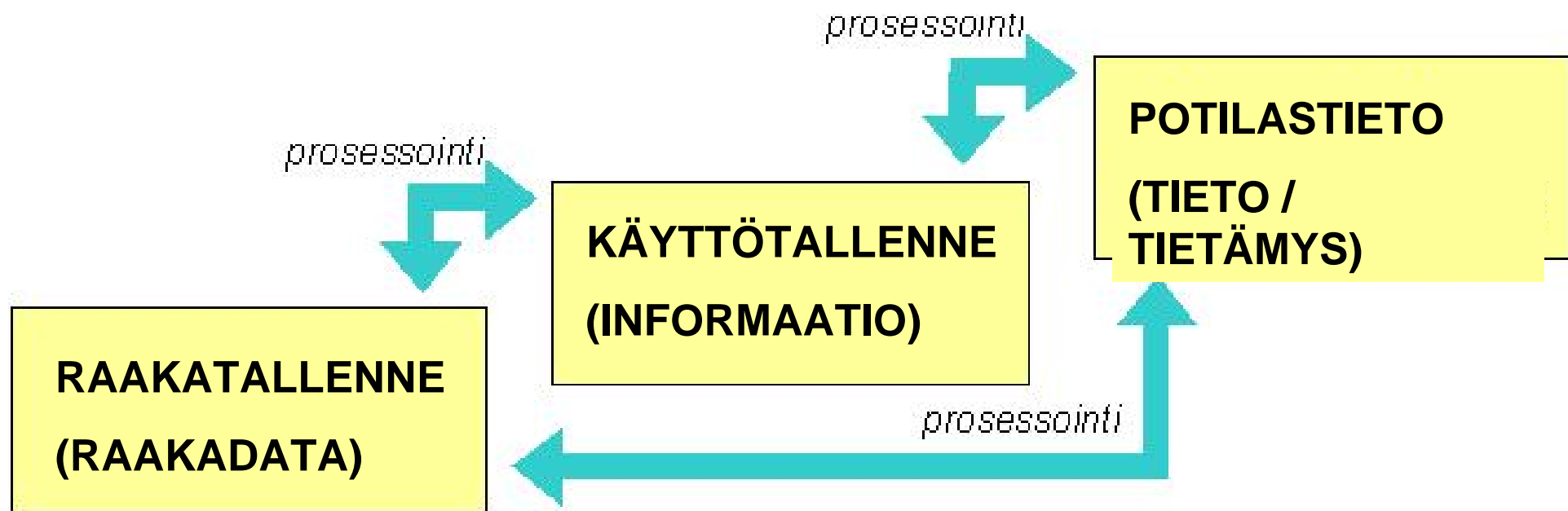
Laitteen mittaamat ja digitaalisesti näytetyt tallenteet ovat koneen kirjaamaa tavaraa

Tiedon arvotus

- sanan ymmärtäminen vaikeampaa kuin itse asian, joka on:
'Mikä on tietynlaisen sähköisen tallenteen käyttö- ja säilytysarvo?'
 - onko tallenne teknisesti oikeaa?
 - onko tallenne syntynyt potilaan ollessa siinä tilassa, jota halutaan seurata?
 - onko tallenteessa jotain järkeä kokonaistilanteeseen nähden?

YKSITTÄISEN TALLENTEEN LUONNE

- Mittaustuloksia
- Numeerisesti ilmaistavaa
- Collection of facts

- Oikea-aikainen, prosessoitu data
- Laskentasääntöön ja tarkoitusta varten kerättyyn dataan perustuva
- Timely and accurate

- Oikeassa yhteydessä oleva ja asianmukainen prosessoitu data tai informaatio
- Dataan ja informaatioon perustuva synteesi, joka sisältää laajemman käsitteellisen kytkennän kuvattavaan ilmiöön
- Contextual, relevant, actionable, dynamic

Raakatalenteen eli datan tuntomerkkejä

Tarkistamatonta ja validoimatonta:

Kaikki mittauksilla, kuvauksilla, äänittämällä tai muulla tavoin saadut havaintotulokset potilaasta. Havainnot/tulokset voivat sisältää myös päällekkäistä ja monentyypistä tarpeetonta ja virheellistäkin dataa.

Paperimaailmassa dataa ei tallenneta vaan tallennettava informaatio/tieto on jo tiedon tallentajan arvottamaa ja prosessoimaa.

Käyttötallenteen tuntomerkkejä

Yhteen kerättyä ja järjestettyä raakadataa.

Osittain teknisesti validoitua ja korjattua, mutta voi sisältää myös virheellistä informaatiota.

Käyttötallenne tarjotaan erityisosaamista omaavalle hoitohenkilöstölle käytettäväksi raaka-aineeksi tietämystä ja inhimillistä älykkyyttä vaativaa päätöksentekoa varten.

Käyttötallenteella ei ole säilytysarvoa sellaisenaan - ilman tietoa informaation syntymisen, potilaan tilan ja hoitoympäristön kontekstista.

Käyttötallenne on usein tallennettuna operatiivisiin, osastokohtaisiin tietojärjestelmiin. Käyttötallenne on prosessoitava tiedoksi ennen tallentamista/periyttämistä potilaskertomusjärjestelmään.

Potilastiedon tuntomerkkejä

Terveydenhuollon ammattilaisen tekemä ja tilanteen konteksti huomioon ottava tulkinta tallenteista. Käyttötallenteeseen on liitetty erilaista kokemuksen ja koulutuksen mukanaan tuomaa tulkintaa.

Raakatalennekin (esimerkiksi jotkin mittaustulokset, kuten pituus, paino, verenpaine jne.) voivat sellaisenaan muuttua tiedoksi, kun on tehty inhimillinen tulkinta siitä, että mittaustulos on looginen ja kontekstiin sopiva.

Tietoa voidaan tallentaa myös rekisteröimällä automaattisesti ennalta määriteltyjä ja teknisesti validoituja inhimillisen toiminnan tuloksia (esimerkiksi osa laboratoriovastauksista, lääkkeiden kokonaisannosten automaattinen kirjautuminen infuusiopumpuista).

Myös automaattisten skriptien avulla voidaan poimia jotakin informaatiota tietotasolle. Tällöinkin skriptit eli päättelysäännöt on tuotettu ja validoitu ennalta inhimillisen älykkyyden avulla.

ARVOTUKSEN JOHTOPÄÄTÖSTEN YDIN

Uusi hoitoteknologia on toistaiseksi tarkoitettu potilaan hoidon laadun parantamiseen eli auttamaan ihmistä tekemään oikeampia / oikea-aikaisempia hoitoratkaisuja

Juridisten (henkilökunnan oikeusturva korostetusti) toiveiden toteuttaminen suoraan digitaalitalenteina ei ole mahdollista nykytekniikalla ja nykytietämyksellä

Ihmisprosessoria tarvitaan jatkossakin tallenteen ja kirjauksen välissä, eikä fysiologista raakadataa tulee arkistoida

Kirjauksen minimilaatu tulee määritellä

Raakadataa voidaan kuitenkin säilöä

- kunnes hoitotilanne on ohi, koska hoidon tilannearvioiden takia kaikkea aineistoa joudutaan yhdistelemään ja analysoimaan uudestaan***
- mittalaitteen muistissa vertailuarvoina seuraavaa mittauskertaa varten.***